

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 อ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

www.thebestcenter.com

www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือเตรียมสอบ

นักวิเคราะห์

ใช้ได้ทั้ง ปริญญาโทและปริญญาตรี

นโยบายและแผน ปฏิบัติการ

**สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(สศช.)**

ประกอบด้วย

- ▶ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และการจัดทำแผนงาน/โครงการ การติดตามและประเมินผล
- ▶ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ▶ ความรู้ทั่วไปทางด้านการเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ทั้งในส่วนหลักการ ทฤษฎี ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบัน และความรู้ทั่วไป
- ▶ บทบาทและการกิจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ▶ การสรุปและวิเคราะห์บทความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

**เปิดติวครบวงจร ทุกหน่วยงานสอบ และติวทางไปรษณีย์
ติดต่อ 02-3186868, 02-3141492**

ศูนย์รวมคู่มือเตรียมสอบและแนวข้อสอบ มีวางจำหน่ายตามศูนย์หนังสือทั่วประเทศ
หรือ www.thebestcenter.com

E-book download ติดต่อไลน์ Id Line : 0627030008

250.-

คู่มือเตรียมสอบ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ราคา 250.-

คำนำ

คู่มือเตรียมสอบตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เล่มนี้ โดยทางสถาบัน THE BEST CENTER และคณะได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมตัวสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ดังนั้นทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับการเนื้อหา พ.ร.บ. ระเบียบและเจาะแนวข้อสอบเพื่อให้ผู้ที่สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออ้อมรับข้อบกพร่องใด ๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุก ๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการ
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ความเป็นมา วิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ โครงสร้าง	1
➤แผนกลยุทธ์ สศช.ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560	7
➤พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2521	22
➤การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	27
➤การจัดทำแผนงาน/โครงการ	44
➤การเขียนแผนงาน/โครงการ	51
➤การวิเคราะห์โครงการ (Project Analysis)	56
➤ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ	70
➤การติดตามและประเมินผล	94
★เจาะข้อสอบ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน 350 ข้อ	121
➤สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	185
➤ความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม	208
★เจาะข้อสอบ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม	222
➤การสรุปและวิเคราะห์บทความภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย พร้อมแนวข้อสอบ	243

➤ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า "สภาพัฒน์" หรือ "สภาพัฒนาฯ" นั้น ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2493 โดยในระยะแรกใช้ชื่อว่า "สภาเศรษฐกิจแห่งชาติ" มีหน้าที่เสนอความเห็นและคำแนะนำตลอดจนข้อชี้แจงต่อรัฐบาลในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ

ต่อมาคณะผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารโลกได้เสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนและเพิ่มบทบาทหน้าที่ของ "สภาเศรษฐกิจแห่งชาติ" ให้มีมากขึ้น และให้จัดตั้งเป็นหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่วางแผนพัฒนาประเทศขึ้นมาเป็นการเฉพาะ ดังนั้นในปี 2502 จึงได้มีการปรับโครงสร้างการทำงานและเปลี่ยนชื่อของหน่วยงานแห่งนี้ใหม่เป็น "สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ" จนกระทั่งในปี 2515 มีการนำกระบวนการวางแผนพัฒนาสังคมเข้ามาใช้ควบคู่กับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจัง จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อของหน่วยงานใหม่อีกครั้งหนึ่งเป็น "สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ" ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้อย่างเป็นทางการจวบจนปัจจุบันนี้ โดยสำนักงานฯ อยู่ภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีตลอดมา

➤วิสัยทัศน์

"เป็นหน่วยงานหลักในการวางแผน และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ที่ยึดประโยชน์ส่วนรวม ทนต่อการเปลี่ยนแปลง และมีประสิทธิภาพสูง"

➤วัฒนธรรมองค์กร

- เป็นองค์กรที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ
- เป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะและสังคม
- มีระบบธรรมาภิบาล
- บุคลากรของสำนักงานฯ เป็นทรัพยากรอันมีค่าที่สุดขององค์กร

➤ คำนิยาม สศช.

"มุ่งมั่น มุ่งเท เพื่อพัฒนาประเทศและประโยชน์สุขแก่สังคม ด้วยคุณธรรม ตามหลักวิชาการ อย่างมีอาชีพ"

➤ บทบาท/อำนาจหน้าที่

สำหรับแนวทางการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2521 ได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและระดับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

➤ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งขึ้นตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2521 มีจำนวนทั้งสิ้น 15 ท่านประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 ท่าน กรรมการอื่นๆที่มีความรู้ความสามารถหรือมีประสบการณ์ในทางเศรษฐกิจและสังคมจำนวนไม่เกิน 9 ท่าน ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งและหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอีกจำนวน 5 ท่าน อันได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง ทั้งนี้ให้เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการฯ ชุดนี้ สำหรับกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีหากครบวาระอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้

➤ อำนาจหน้าที่คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. เสนอแนะและให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี
2. พิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับข้อเสนออื่นๆของ สศช. แล้วทำความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
3. เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีในกิจการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีขอให้พิจารณา
4. จัดให้มีการประสานงานระหว่าง สศช.กับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาและในด้านการปฏิบัติตามแผนงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

➤สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. สำนักงานฯ มีหน้าที่และภารกิจหลักที่สำคัญคือการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงระยะเวลา 5 ปี นอกจากภารกิจดังกล่าวแล้ว สำนักงานฯ ยังมีหน้าที่และภารกิจอื่นที่สำคัญอันเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศดังนี้

- สำรวจศึกษาและวิเคราะห์สถานะเศรษฐกิจและสังคมเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการเสนอแนะนโยบายมาตรการทางเศรษฐกิจ และสังคมในการพัฒนาประเทศ
- วิเคราะห์ ประเมินแผนงานและ โครงการพัฒนาของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งแผนงาน โครงการพัฒนาของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ
- การประสานการพัฒนาเพื่อให้เกิดมีการแปลงแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาไปสู่ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพได้เกิดความรู้ความเข้าใจตลอดจนเสริมสร้างให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

2. การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ.2535 โดยทำหน้าที่กำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายในการพัฒนาบทบาทของภาคเอกชนที่จะเข้ามาสนับสนุนกิจการของรัฐซึ่งเป็น โครงการที่มีการลงทุนหรือมีทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป

3. การปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ.2522 ซึ่งมีหน้าที่สำคัญๆ ดังนี้

- พิจารณางบประมาณประจำปีของรัฐบาลเพื่อเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและกระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐบาลในประเด็นการบริหารจัดการรัฐบาลตลอดจนความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนของแต่ละรัฐบาล
- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้รัฐบาลแต่ละแห่งถือปฏิบัติโดยคำนึงถึงความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลนั้นๆ เป็นสำคัญ

4. การปฏิบัติงานตามหน้าที่เฉพาะกิจที่ได้รับมอบหมายหรือสั่งการจากคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีโดยตรงโดยสำนักงานฯ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพิเศษชุดต่างๆ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน อาทิ คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

➤ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานของสศช.ทั้งในด้านการจัดทำแผนพัฒนาฯตลอดจนการวิเคราะห์และพิจารณาแผนงาน/โครงการนั้นได้มีการดำเนินการดังนี้

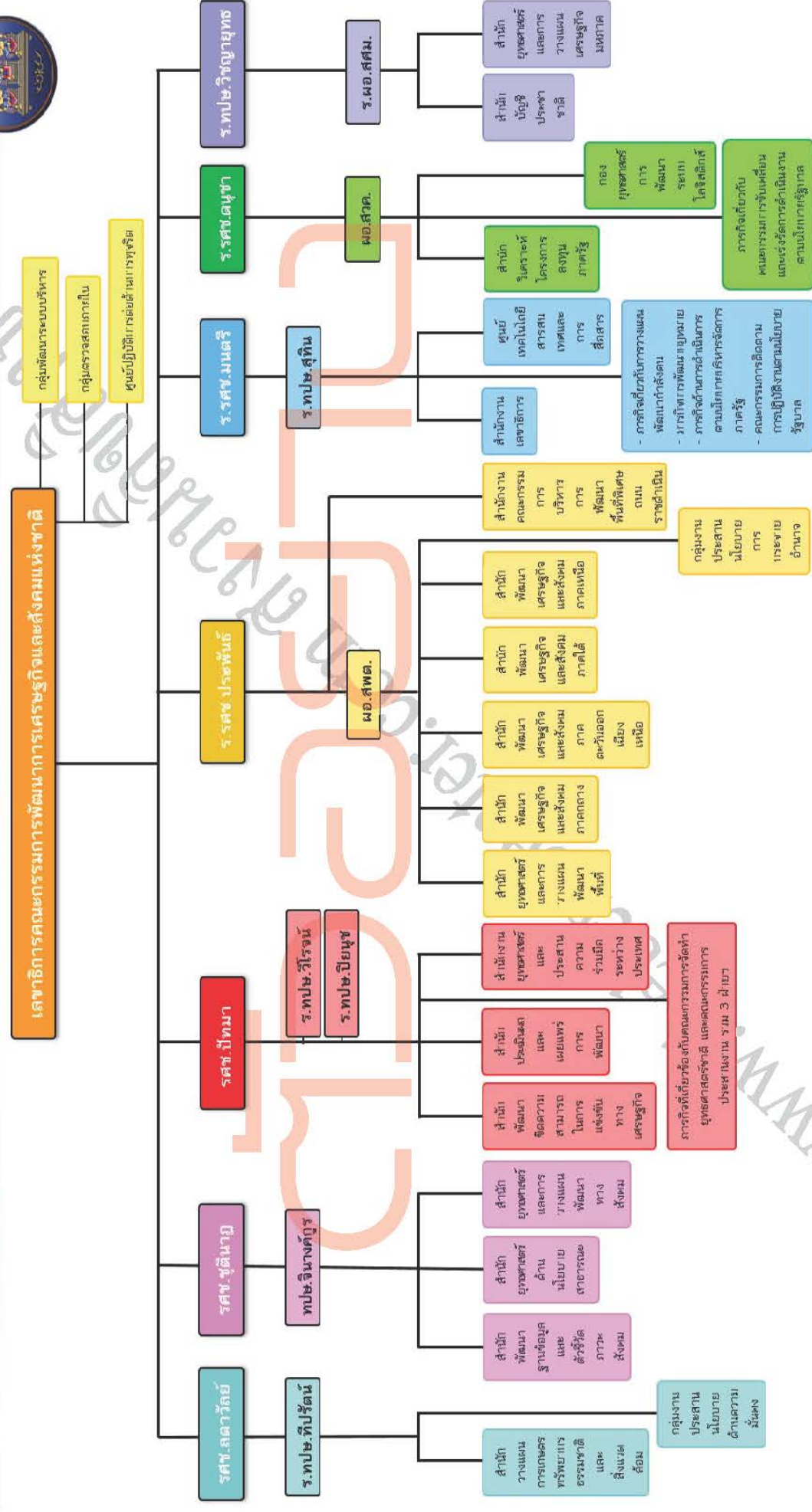
1. การจัดทำแผนพัฒนาฯสศช.จะเป็นผู้ประสานงานและปรึกษารื้อกับกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆทั้งภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์การพัฒนาเอกชนอย่างใกล้ชิด
2. การวิเคราะห์และพิจารณาแผนงาน/โครงการ สศช.เป็นเพียงผู้จัดทำข้อคิดเห็นและข้อพิจารณาต่างๆ
3. ผลการปฏิบัติงานทั้งด้านการจัดทำแผนพัฒนาฯและการวิเคราะห์แผนงาน/โครงการจะต้องเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาก่อนนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ในขั้นสุดท้ายผลการพิจารณาเป็นประการใดขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะรัฐมนตรี

คณะผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นาย ประเมธี วิมลศิริ

➤โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวง

- 1.สำนักงานเลขาธิการ (สลก.)
- 2.สำนักบัญชีประชาชาติ (สบป.)
- 3.สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา (สปป.)
- 4.สำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ (สพข.)
- 5.สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม (สชส.)
- 6.สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง (สพก.)
- 7.สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สพอ.)
- 8.สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ (สพด.)
- 9.สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ (สพน.)
- 10.สำนักยุทธศาสตร์ด้านนโยบายสาธารณะ (สนส.)
- 11.สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาทางสังคม (สพส.)
- 12.สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ (สพท.)
- 13.สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค (สศม.)
- 14.สำนักวางแผนการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (สทว.)
- 15.สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ (สวค.)
- 16.กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.)
- 17.กลุ่มตรวจสอบภายใน (ตสน.)
- 18.ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

แผนกลยุทธ์ สศช.

ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้วยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 แผนกลยุทธ์ สศช. ประจำปี พ.ศ. 2551 - 2555 จะสิ้นสุดลง ทำให้ สศช.ต้องดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ สศช. เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ให้กับองค์กรรวมทั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 สศช. จึงได้จัดทำแผนกลยุทธ์ ประจำปีพ.ศ. 2556 - 2560 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และการปฏิบัติการกิจขององค์กรให้ไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีกรอบการบริหารและการดำเนินงานตามภารกิจ (2) เป็นเครื่องมือในการปรับบทบาท ภารกิจขององค์กรให้ สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง (3) เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและเป็นกรอบข้อตกลงร่วมระหว่าง บุคลากรในองค์กรให้ร่วมปฏิบัติงานตามพันธกิจขององค์กรที่ได้วางไว้ร่วมกัน และ (4) เป็นเครื่องมือในการ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร

ในขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์ ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560 ได้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโดย สศช. ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนกลยุทธ์ฯ ซึ่งมี สศช.อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ เป็นประธานคณะที่ปรึกษา รศช.เพ็ญ จารศช.สุวรรณณี รศช.ปรเมธี รศช.ชาญวิทย์ รศช.ชานินทร์ และ รศช.ลดาวลัย เป็นคณะที่ปรึกษา ทบย.นิตยา เป็นประธานคณะทำงานฯ ผู้อำนวยการสำนักหรือผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายเป็นคณะทำงานฯ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ ทั้งนี้ คณะทำงานฯ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ สศช. ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560 รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่แผนกลยุทธ์ สศช. เพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ นอกจากนี้ ยังต้องติดตามประเมินผล การดำเนินการของ สศช. ตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ เพื่อทบทวนแผนกลยุทธ์ สศช. ให้เหมาะสมสอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

คณะทำงานฯ ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ฯ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาคม สศช. จากการสำรวจความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามประชาคม สศช. รวมทั้งได้มีการระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก ผู้บริหารเพื่อนำมาประมวลสังเคราะห์ผล และยกร่างแผนกลยุทธ์เพื่อเสนอต่อผู้บริหาร สศช. ให้ความเห็นชอบ จากนั้นจึงนำแผนกลยุทธ์ฯ ที่ผ่านความเห็นชอบไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาคม สศช. รับทราบ โดยสรุปสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ สศช. ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560 ได้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ สศช.

หน่วยงานหลักในการวางแผนและจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนที่ยึดประโยชน์ส่วนรวม ทนต่อการเปลี่ยนแปลงและมีประสิทธิภาพสูง

2. วัตถุประสงค์

2.1 เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับในด้านการเป็นหน่วยงานวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศจากประชาชนและภาคีการพัฒนาทั้งภายในและภายนอกประเทศมากยิ่งขึ้น

2.2 มีการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2.3 เสริมสร้างบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม ด้วยความเป็นมืออาชีพ

2.4 เสริมสร้างวัฒนธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลขององค์กร ที่จะนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี

2.5 สนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเจ้าหน้าที่

3. เป้าหมาย

3.1 วางแผนพัฒนาและจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่นำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืนในระยะยาว รวมทั้งผลักดันยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และมีระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

3.2 เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง และนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ พร้อมทั้งสามารถให้บริการข้อมูล ข่าวสารและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สาธารณะชนเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพรองรับภารกิจของสำนักงานฯ

3.3 เพิ่มพูนสมรรถนะของบุคลากรให้สูงขึ้นควบคู่กับการเสริมสร้างคุณธรรม มีความสามัคคี รับผิดชอบ ต่อสังคม และมีผลงานเป็นที่ยอมรับของสังคม พร้อมทั้งเสริมสร้างบุคลากรให้มีสุขภาพกายและใจที่สมบูรณ์ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3.4 เสริมสร้างวัฒนธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลขององค์กร ที่จะนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อเป็น เครื่องกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมที่ทรงอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กร อีกทั้งยังเป็นการ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สาธารณะชนในวิถีทางที่ข้าราชการที่ดีพึงปฏิบัติ โดยมีการสร้างกระบวนการเสริมสร้าง วัฒนธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลขององค์กร เพื่อนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

3.5 พัฒนาสภาพแวดล้อมองค์กร เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอันรวมถึง งานสนับสนุนด้านการอำนวยความสะดวกและการบริหารจัดการที่สามารถตอบสนองการปฏิบัติการกิจของสำนักงานที่ เหมาะสม คล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

4. พันธกิจ

4.1 พันธกิจที่ 1 หน่วยงานยุทธศาสตร์ (Strategic Unit) จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับชาติ และการพัฒนาในระดับต่างๆ ที่มีคุณภาพและรวดเร็ว รวมทั้งให้คำปรึกษารัฐบาล ประสานการแปลงนโยบายและ ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนติดตามประเมินผลนโยบายของรัฐบาล

4.2 พันธกิจที่ 2 หน่วยงานข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมเชิงลึก (Intelligence Unit) โดยเป็น หน่วยงานวิเคราะห์ข้อมูลและเฝ้าระวังภัยเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล (Warning Center) ที่ถูกต้องแม่นยำ และเชื่อถือได้ ตลอดจนเป็นหน่วยเจาะข้อมูลเชิงลึกต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย เพื่อใช้ ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ บริหารเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

4.3 พันธกิจที่ 3 หน่วยงานความรู้สมัยใหม่ (Knowledge Organization) ที่แสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ สำหรับการพัฒนาประเทศ ซึ่งเทียบพร้อมด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวางแผนยุทธศาสตร์ การวิเคราะห์ และการประสานงานเพื่อผลักดันการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

5. กลยุทธ์

5.1 กลยุทธ์ที่ 1: การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืน โดยการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้มีความยั่งยืนและสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและธรรมาภิบาลในระยะยาว การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเฉพาะด้านในระดับต่างๆ เพิ่มเติมให้เป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งการบูรณาการและประสานแผนงานที่เชื่อมโยงหลายหน่วยงาน

5.2 กลยุทธ์ที่ 2: การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการด้วยความเป็นกลางทางวิชาการและรักษาผลประโยชน์ของประเทศ โดยการวิเคราะห์แผนการลงทุนของประเทศ และกรอบการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะด้านการลงทุนแก่รัฐบาล ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ และเอกชน เพื่อสนับสนุนการลงทุนของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จ

5.3 กลยุทธ์ที่ 3: การขับเคลื่อนแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนากระบวนการกำหนดนโยบายและระบบกำกับติดตามประเมินผล ตลอดจนการขับเคลื่อนการพัฒนาที่มุ่งให้เกิดการบูรณาการเชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาลและแผนระดับต่างๆ ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่ การกิจ และการมีส่วนร่วม (Area Function Participation: AFP) โดยให้จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาและเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจากชุมชนสู่ประเทศ และประเทศสู่ชุมชน

5.4 กลยุทธ์ที่ 4: การติดตามประเมินผลและการพัฒนาด้านชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยการกำหนดแนวทางการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การติดตามประเมินผลแผนงานโครงการอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาด้านชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาประเทศที่มุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

5.5 กลยุทธ์ที่ 5: พัฒนาฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศให้ทันสมัยเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ โดยการรายงานสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบติดตามและระบบเตือนภัยทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาระบบข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ถูกต้องและทันสมัย

5.6 กลยุทธ์ที่ 6: การบริหารจัดการองค์กรให้มีธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพสูง โดยการปรับโครงสร้างและอัตรากำลังของบุคลากรของ สศช. ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและภารกิจที่ได้รับมอบหมาย การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับภารกิจและความต้องการขององค์กร รวมทั้งเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความผาสุกในการทำงาน การปฏิรูปกระบวนการดำเนินงาน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการจัดการความรู้ (KM) ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตในองค์กร

ทั้งนี้ หลังจากการประกาศใช้แผนกลยุทธ์ สศช. ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560 จะมีการผลักดันแผนไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งจะต้องมีระบบการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแผนกลยุทธ์ โดยแต่ละสำนัก/กลุ่มงานจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนัก/กลุ่มงาน ในแต่ละปีงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ สศช. และจะต้องมีการบูรณาการและเชื่อมโยงทั้งภายใน/ระหว่างสายงานและหน่วยงานภายนอก รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผนกลยุทธ์ สศช. ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ความเป็นมา

1.1 ด้วยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 แผนกลยุทธ์ สศช. ประจำปี พ.ศ. 2551 – 2555 จะสิ้นสุดลง ทำให้ สศช. ต้องดำเนินการจัดทำแผนกลยุทธ์ สศช. เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้กับองค์กร และเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

1.2 ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 16 ที่กำหนดหน้าที่ของส่วนราชการให้ต้องจัดทำแผนปฏิปัติราชการของตนขึ้นไว้ เพื่อรองรับการปฏิบัติตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และจะมีผลผูกพันการได้รังบประมาณประจำปี นอกจากนี้ในมาตรา 33 กำหนดให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่ามีการกิจใดมีความจำเป็นหรือควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงถึงแผนบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของคณะรัฐมนตรี กำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน

1.3 สศช. จึงได้จัดทำแผนกลยุทธ์ ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560 ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิปัติราชการและพัฒนาองค์กร ให้สอดคล้องกันเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิปัติราชการ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิปัติราชการ 4 ปี และ 1 ปี รวมทั้งแผนการจัดสรรงบประมาณประจำปี ตลอดจนการปรับโครงสร้าง ปรับบทบาทภารกิจให้เป็นตามภารกิจพิเศษที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลเพิ่มเติม

2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนกลยุทธ์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการกำหนดนโยบายและวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าและความสำเร็จของโครงการพัฒนาต่างๆ โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สศช. ได้รับการยอมรับในบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวเป็นอย่างดี อีกทั้งยังได้รับความไว้วางใจให้รับผิดชอบภารกิจต่างๆ ในระดับชาติเสมอมา จึงควรมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ สศช. ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

2.1 เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและการปฏิปัติภารกิจขององค์กรให้ไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีกรอบการบริหารและการดำเนินงานตามภารกิจ

2.2 เพื่อเป็นเครื่องมือในการปรับบทบาท ภารกิจขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

2.3 เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและเป็นกรอบข้อตกลงร่วมระหว่างบุคลากรในองค์กรให้ร่วมปฏิบัติงานตามพันธกิจขององค์กรที่ได้วางไว้ร่วมกัน

2.4 เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร

3. ขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์

เพื่อให้การจัดทำแผนกลยุทธ์ สศช.ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560 สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดภารกิจ เป้าหมายที่ สศช. ต้องการปฏิบัติให้บรรลุผล ตลอดจนกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กร ทั้งในระดับสายงานและสำนักให้มีความสอดคล้องกันและสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนในการจัดทำแผนกลยุทธ์ สศช. ดังนี้

3.1 แต่งตั้งคณะทำงาน โดย สศช. ได้มีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ 26/2555 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2555 แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนกลยุทธ์ สศช.ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560 โดยมี ลศช.อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ เป็นประธานคณะที่ปรึกษา รศช.เพ็ญจา รศช.สุวรรณิ รศช.ปรเมธี รศช.ชาวนิธิย์ รศช.ธานีรินทร์ และรศช.ลดาวัลย์เป็นคณะที่ปรึกษา ทบย.นิตยา เป็นประธานคณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักหรือผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายเป็นคณะทำงาน กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ ทั้งนี้ คณะทำงานฯ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ สศช.ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2560 รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน และเผยแพร่แผนกลยุทธ์ สศช.เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ นอกจากนี้ ยังต้องติดตามประเมินผลการดำเนินการของ สศช. ตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ เพื่อทบทวนแผนกลยุทธ์ สศช. ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

3.2 ยกร่างแผนกลยุทธ์ สศช. โดยผ่านกระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่

3.2.1 การสำรวจความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามประชาคม สศช.

3.2.2 การระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้บริหาร

3.2.3 การประมวลสังเคราะห์ผลและยกร่างแผนกลยุทธ์

3.3 ประชาพิจารณ์ โดยนำเสนอ (ร่าง) แผนกลยุทธ์ สศช. ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560 ต่อประชาคม สศช. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาคม สศช. ต่อการบรรลุผลเป้าหมายตามแผนฯ

3.4 ปรับปรุง (ร่าง) แผนกลยุทธ์ สศช. ตามประเด็นความเห็นจากประชาคม สศช.

3.5 นำเสนอ (ร่าง) แผนกลยุทธ์ สศช. ต่อผู้บริหาร สศช.

3.6 เผยแพร่แผนกลยุทธ์ สศช. ให้ประชาคมรับทราบ

ทั้งนี้ หลังจากการประกาศใช้แผนกลยุทธ์ สศช. ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2560 จะมีการผลักดันแผนไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งจะต้องมีระบบการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแผนกลยุทธ์ โดยแต่ละสำนักจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักในแต่ละปีงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ สศช.และจะต้องมีการบูรณาการและเชื่อมโยงทั้งภายใน/ระหว่างสายงานและหน่วยงานภายนอก รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแผนกลยุทธ์ สศช.ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น